

OBJEKTAI

1 I FORTAS

Šiltančių g. 3, Noreikiškės, Kauno r.

Labiausiai nutolęs į vakarus ir mažiausiai urbanizuotas fortas Pirmojo pasaulinio karo metu vokiečių artilerijos smarkiai apgriauatas. Tarpukariu šiame forte įrengta dujų kamera, kurioje vykdytos mirties bausmės. Sovietų okupacijos metais nesaugotas, tad laisvai naudotas ūkio reikmėms, išardyta dalis vertingų fasado elementų. Dalis forto patalpų užimtos. Šiuo metu, sutvarkius teritoriją, vykdomos ekskursijos, organizuojami įvairūs bendruomenių ir meno renginiai.

2 II FORTAS

Dilviškių g. 24, Kazliškiai, Kaunas

Priešingai negu I-asis, šis fortas – smarkiai urbanizuotas. Aplink išsidėstę Julijanavos ir Kazliškių gyvenvietės. Penkiakampis forto planas formavo jų gatvių tinklo struktūrą. Šis fortas – labiausiai nukentėjęs Pirmojo pasaulinio karo metu. Siek tiek nukentėjo ir per Antrąjį pasaulinį, bombarduojant Aleksoto aerodromą.

3 III FORTAS

Titnago g., Seniava, Kauno r.

Palyginus su pirmais dvim, III-iasis fortas konfliktų metu nukentėjo mažiau. Jame dar galima pamatyti originalių forto detalių: durų, laiptų, turėklų ir t. t. Fortas smarkiai urbanizuotas: aplink gyvenamieji kvartalai, dalis jo teritorijos privatizuota. Šiuo metu tai vienas geriausiai išsilaikiusių ir daugiausiai naudojamų Kauno tvirtovės objektų, aktyvios vietos bendruomenės dėka sutvarkytas ir perleistas visuomenės poreikiams. Kol nežinoma šikšnosparniai, forte vyksta įvairūs renginiai, kuriuos inicijuoja ir vietos bendruomenė, galima apžiūrėti nuolatinę Lietuvos kariuomenės uniformų ekspoziciją, organizuojamos ekskursijos. Iki pat forto teritorijos galima atvykti viešuoju transportu.

4 IV FORTAS

Plytinės g. 15, Rokai, Kaunas

Rusijos imperijos kariuomenės vadovybė planavo, kad šiam fortui teks pirmajam atremti priešų ugnį. Vis dėlto IV-asis fortas gynyboje dalyvavo nedaug. Įtvirtinimas asimetriskas, keturkampis. Teigiama, kad tai vienas geriausių savo meto fortifikacinių statinių. Nacistinės Vokietijos okupacijos metais forte nužudyta apie 4000 žydų, 1998–1999 m. IV fortas buvo valdomas, išminuojamas, tačiau vėliau dėl nutraukto finansavimo darbai sustojo. 2012 m. teritorija vėl sutvarkyta, tačiau dalis erdvių ir patalpų dėl sugadintos drenazo sistemos liko užimtos. Šiandien IV forte nereti šiuolaikinio meno pasirodymai ir spektakliai.

XXXX

Labas,

sveiki atvykę į miestą, apglėbtą tvirtovės. Tai, kas kadaise saugojo nuo priešo, šiandien virto Kauną gaubiančių praeities sluoksniu, atviru šiuolaikinei kultūrai ir istorijos entuziastams. Karinė tvirtovė Kauną ėmė juosti prieš daugiau nei šimtą metų, nujaudinant Pirmąjį pasaulinį karą. XIX a. pabaigoje, siekiant apginti vakarinę Rusijos imperijos sieną nuo galimo karo priešo, Vokietijos ir Austrijos-Vengrijos, atsigręžta į Kauną – bene labiausiai į vakarus nutolusią Rusijos imperijos vietą. Dviejų upių santakoje įsikūręs miestas, kuriame kirtosi vandens ir sausumos keliai – turėjo tapti esminiu gynybos tašku. 1879 m. Rusijos imperatorius Aleksandras II patvirtino karinės vadovybės pasiūlymą statyti tvirtovę Kaune. Visas Kaunas turėjo būti paverstas tvirtove...

IŠLEISTA 2020, ATNAUJINTA 2024

5 IX FORTAS

Žemaičių pl. 73, Kaunas

Moderniausias Kauno tvirtovės fortas, baigtas prieš pat Pirmąjį pasaulinį karą – turbūt geriausiai pažįstamas kiekvienam, keliausiam greitkeliu A1. Nuo jo metosi bėgimojo dydžio 1984 m. pastatytas monumentas nacizmo aukoms atminti (skulptorius A. Ambraziūnas, architektai G. Baravykas ir V. Vielius, dailininkas K. Markūnas). Tarpukariu forte veikė Kauno miesto sunkiųjų darbų kalėjimo skyrius. 1940–1941 m. NKVD kalėjimas, vėliau – masinių žudynių vieta, kurioje nužudyta apie 50 tūkst. žmonių. 1958 m. forte įkurtas muziejus, kuriame eksponuojama nemažai skausmingų nacių ir sovietų vykdyto genocido artefaktų. Fortas restauruotas, galima aplankyti beveik visas jo patalpas – taip pat ir virtualiai.

6 X FORTAS

Romainių g., Kaunas

Nors šio forto planas patvirtintas tik 1913 m. ir Ili Pirmojo pasaulinio jis statyti nebaigtas (o planuotas palyginti minimalistinis, monolitinio betono ir gelžbetonio konstrukcijų, be puošybos elementų, įprastų mūrinuose fortuose), statinys kare aktyviai dalyvavo ir Vokietijos imperijos kariams pridūrė nuostolių. Galiausiai ji susprogdino atsitraukianti Rusijos kariai, tad tai, ką šiandien galime pamatyti visai šalia Kauno miškų urėdijos – tik idėjos likučiai.

7 MARVOS FORTAS

Miško g., Akademija, Kauno r.

XI fortas, taip pat nebaigtas, yra Marvos dvaro teritorijoje. Ilikę statinių liekanų – betoninių fragmentų sausumoje ir po vandeniu. Pastaruoju metu šis objektas įgauna naujų spalvų – aktyvi vietos bendruomenė siekia prikelti jį naujam gyvenimui, čia vyksta piknikai, kultūros šventės.

8 DOMEIKAVOS FORTAS

Parko g., Domeikava, Kauno r.

Šis 1913 m. pradėtas, bet nebaigtas statyti fortas – jau Kauno rajone, kuriame skaičiuojami 75 tvirtovės objektai, iš jų net 44 – Domeikavos seniūnijoje. Tai, kas liko iš šio forto – po žeme, o išorėje – tik vos pastebimi fragmentai. Ši vieta dar vadinama Joninių parku, mat čia bendruomenė jau daug metų švenčia vasarodį.

9 PALEMONO (GELEŽINKELIO) FORTAS

Marių g., Amaliai, Kaunas

1912 m. tvirtovės plėtos plane numatyta pastatyti didelį fortą prie Pažaislio, visgi vėliau vieta stumtelėta geležinkelio link – iš čia ir nebaigta, tiksliau, iki karo vos pradėto statyti forto pavadinimas. 1914 m. buvo spėta atlikti tik reljefo paruošiamuosius statybai darbus. Būtent jame 1915 m., caro kariuomenei paliekant Kauną, paskutinę tvirtovės gynybos naktį, buvo apsisotęs igulos štabas. Kaip ir kiekvienas kitas fortas, šis turi savo išskirtinumą – tai į Raudonąją knygą įrašytą vertingų augalų rūšių gausa laukinėje pievoje.

10 KAUNO TVIRTOVĖS BLINDAŽAS

Perkūno al. 2A, Kaunas

Šis bunkeris šarvuotomis durimis, turėjęs garantuoti komendanto saugumą, įrengtas 1914 m. Blindąža supanti teritorija Vytauto parku pavadinta jau Pirmosios Respublikos metais, tuomet šį parką pamėgo miestiečiai. Po Antrąjo pasaulinio karo šiame slaptoame statinyje buvo laikomi suimtieji.

11 KAUNO TVIRTOVĖS IX BATERIJA

Peledų kalnas, Kaunas

Kauno tvirtovės fortai ir baterijos – įtvirtinimai pabūklams – buvo išdėstyti apylygiais atstumais (kas 2–2,5 km) beveik tiksliu ovalu. Baterijos statytos ant statuso šlaito kalvų, nuo kurių buvo nesunku apžvelgti aplinkines teritorijas. Čia, Žaliakalnyje, įrengta IX baterija laiko išbandymų neštvėrė. Tarpukariu ant šios kalvos iškilo pirmoji M. K. Giurlionio galerija ir Kauno dailės mokykla, kurios studento Vinco Grybo sukurtos pelėdos davė kvartalui vardą. Šiandien virš buvusios baterijos plevejuoja didžiausias trispalvė mieste – tai pulkus miesto, iš carinės gubernijos centro virtusio lietuvių laisvės bei kultūros tvirtovė ir nepamirštamo savo istorijos, simbolis.

12 KAUNO TVIRTOVĖS KAIRIOJO NEMUNO KRANTO CENTRINIŲ ARTILERIJOS SANDĖLIŲ KOMPLEKSAS

J. Bakanausko g. 99, Lakūnų pl. 15E, 15F, 63B, Kaunas

Tarpukariu dalis statinių virto tankų dirbtuvėmis. Šiandien Lakūnų pl. 63B įsikūrusios Kauno tvirtovės parko dirbtuvės. Dar įdomiau greta esančiame buvusiam parako sandėlyje, kuriame laikytos pagrindinės parako ir dalies ginklų atsargos. Šio pastato betoninių sienų storis – daugiau nei 2 m, kadaise tai buvo vienas saugiausių statinių Kaune. Okupacijos metais šis kompleksas buvo uždara karinė teritorija – jame veikė Priešlėktuvinės gynybos ryšių štabas. Dabar tai menai atvira erdvė. Įsivaizduokite, daugiau kaip 80 m ilgio, apie 400 kv. m patalpa yra be jokių pertvarų – puiki akustika jūsų idėjoms.

13 ARTILERIJOS SANDĖLIŲ KOMPLEKSAS ŠANČIUOSE (PARAKAS)

L. Ivinskio ir Prancūzų g. kampas, Kaunas

Šis kultūros žmonių pastaruoju metu pamėgtas objektas – pulkus karinio paveldo ir aktyvios bendruomenės sinergijos pavyzdys. Daugelį metų parako sandėlis buvo nematomas plika akimi, o pasiraitytos rankovės ir išvalius jo prieigas bei vidų tapo erdve vaizduojamiesiems ir scenos menams.

14 ŠANČIŲ KARINIS MIESTELIS

Žemieji Šančiai, Kaunas

Kauną juosiant fortų grandinė, sparčiai keitėsi ir pats miestas. Jei tvirtovės administracija kūrėsi centre, tai kareivinių kompleksai išsidėlioti Kaune perkaščiuose. Pats didžiausias karinis miestas buvo – Žemusiuose Šančiuose – čia per dešimtmetį iškilo net 365 įvairius paskirties pastatai, kuriuose išsikėdė pastatinių pulkai, artilerijos brigada, pontonų batalionas, 28-oji artilerijos brigada, tvirtovės gaisrininkų komanda, karo balandžių stotis... Būtent baigiantis XIX a. nutiestas dabartinis A. Juozapavičiaus prospektas, aplink kurį ir šiandien šurmuliuoja šančiškiai. Keliuose konversijų patyrusiose raudonų plytų kareivinių pastatuose spiečiasi naujakuriai, įvairūs vietos verslai, akį traukia ir senieji karininkų šeimų medinukai, tačiau kaip vientasis kompleksas šis miestas neišsaugotas.

15 PANEMUNĖS KARINIAI MIESTELIAI

Kareivinių g., Ž. Gerulio g., Perlojos g., Plento g., Kaunas

Panemunė kadaise buvo pakaunės gyvenvietė su pagrindine – dabar Vaidoto – gatve, kuri tvirtinant Kauną tapo kariniu plentu, o greta jo išaugo net trys dideli kariniai miesteliai. Panemunėje pastatyti 73 kariniai objektai: kareivinės, sandėliai, arklišės ir kt., atvesta tvirtovės siaurojo geležinkelio linija. Daugiau nei šimto metų istoriją tiesiama ir šiandien Panemunėje veikia Lietuvos kariuomenės Juozo Vitkaus inžinerijos batalionas, kurio štabas ir penkios kuopos dirbuojasi raudonų plytų mūro statiniuose. Kituose, visai šalia bataliono, įsikūrę vietos gyventojai.

16 PANEMUNĖS VI BATERIJA

Kiškių g. 22, Kaunas

Statant Kauno tvirtovę, i pietus nuo tuometinio Višniū kaimo, įrengta VI baterija, į kurią nutiestas karinis keltas – dabartinis Baterijos plentas. Sausdmenų ir patrankų sandėlis gerokai apgadintas Pirmojo pasaulinio karo metu. Vėliau jį papildė priestatas, kuriame įsikūrusi vaikų kūrybos studija „Vėjo pagauti“. Jos lankytojai prie istorijos gali prisiliesti tikrąja to žodžio prasme. Pavyzdžiui, pamatyti senas raudonas plytas, pažymėtas užrašais „F 5“ – gali būti, kad jos degtos specialiai V fortui.

17 KAUNO ŠV. ARKANGELO MYKOLO (IGULOS) BAZNYČIA

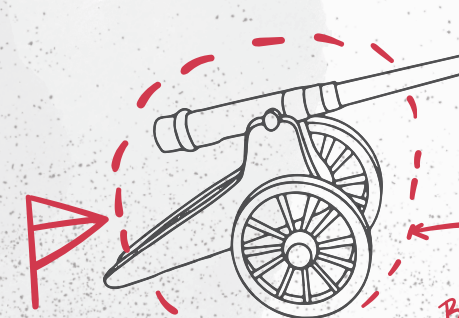
Nepriklausomybės a. 14, Kaunas

Vieni jį dievina ir laiko svarbiausiu Kauno simboliu, kiti labai nemėgsta – taip buvo ir tarpukariu, taip yra dabar. Šis prieš pat XX a. tarp administracinių tvirtovės pastatų komplekso iškilusių neobizantinį – kad primintų krikščionybės ištakas – statinį daugelis vadina tiesiog Soboru. Pirmosios Respublikos metu čia jau meldėsi katalikai, o XX a. 7 deš. Soboras paverstas muziejumi – tiksliau, M. K. Giurlionio muziejus. Skulptūros ir vitražo galerija. Tikintiesiems vėl grąžintos bažnyčios rūšiuose veikia muziejus XXI amžiaus katekizmo, kuriame apsilankę gali pajusti, koks yra pasaulis, kai jo nematai.

18 III DONO PĖSTININKŲ PULKO CERVĖ / VYTAUTO DIDŽIOJO KARO MUZIEJUS

K. Donelaičio g. 64, Kaunas

Vienybės aikštė XIX a. buvo vadinama Novobazaroja – supraskite, naujojo turgaus. Čia ir iškilo caro kariuomenės III-ojo Dono pėstininkų pulko maniežas. Greta pristatyta mūrinė cervė. 1921 m. vasario 16 d. būtent joje buvo iškilmingai atidarytas Karo muziejus, kuriam „tikrojo“, iki šiol miestiečių mylimo ir gausiai lankomo pastato laukti prireikė dar keliolika metų. Ne, o pati cervė neišliko. Aplankę muziejų ir susipažinę su karybos istorija, nepamirškite apžiūrėti lauke eksponuojamų pabūklų – dalis jų atkeliavo būtent iš Kauno tvirtovės fortų.

19 KAUNO VIEŠPATIES APSIREIŠKIMO CERVĖ

Radvilėnų pl. 1A, Kaunas

Šiandien ir tarpukariu – Radvilėnų, kadaise – karinis, Kareivių, 16-osios divizijos... Šis plentas vedė į VII-q tvirtovės bateriją. Čia dislokuotas 7-asis Novorosijsko dragūnų pulkas. Dalei plentą lygiagrečiai stovėjo ketverios didelės kareivinės, štabas, karininkų namas, kiti statiniai – tarp jų šį cervė. Vadinamojo „plytų stiliaus“, su plytų puošyba ir frontoną puošusia mozaika cervė pagal paskirtį naudota iki tarpukario. Sovietų okupacijos metais joje įkurtos dirbtuvės. Išėjus sovietų kariuomenei, dalyje didžiulės teritorijos įsikūrė Lietuvos kariuomenė, o didžioji sklypo dalis rytų pusėje apeista, sykiu ir nykstanti cervė.

20 FREDOS DVARAS

Ž. E. Žiliberio g. 6, Kaunas

Aukščiosios Fredos dvaras įkurtas dar 1795 m., kai žemės čia įsigijo Juozas Godlevskis (jis, beje, ir Garliavos (Kūrijas bei „krikštaitėvis“). XIX a. pradžioje pastatyti klasicistiniai dvaro rūmai. Po kelių dešimtmečių dvaras buvo nusavintas Kauno tvirtovės reikmėms. Rūmuose gyveno pirmasis tvirtovės komendantas Oskaras Klemas, kituose dvaro pastatuose – kareiviai. Šiuo metu dvaro teritorijoje įsikūręs VDU botanikos sodas ir išlikęs Kauno tvirtovės centrinis įtvirtinimų fragmentas – blindąžas.

21 KAUNO ŠV. SERGIJAUS RADONIEŽIŲ CERVĖ

Ž. E. Žiliberio g. 10, Kaunas

Statant ir stiprinant tvirtovę, jos karinėms reikmėms buvo pertvarkyta Fredos dvaro sodyba, joje įrengtas artilerijos kiemas, kiek toliau – centrinio įtvirtinimo pylimai ir vienas iš didžiųjų redutų. Dvaro sodybos teritorijoje nutiesti keliai ir geležinkelio linijos, įrengtos Fredos kapinės, kuriose ilisi jau minėtas O. Klemas, pastatyta – manoma, katalikų bažnyčios vietoje – spalviniais sprendimais, klasicistinės ir pseudobizantinės architektūros derme net ir šiandien išsiskiriantis Šv. Sergijaus Radoniežio cervė, kurioje aktyviausiai melstasi iki Pirmojo pasaulinio karo. Po Antrąjo šio vorto sodininkystės daržininkystės mokykla, vėliau – netgi sporto sodelis. Šiuo metu pastatas nenaudojamas.

22 GELEŽINKELIO TUNELIS IR TILTAS

M. K. Giurlionio g., Kaunas

Nors dabartinė Kauno geležinkelio stotis pastatyta po Antrąjo pasaulinio karo, paties geležinkelio istorija siekia XIX a. antrąją pusę. Įdomu, kad po Aukštisiais Šančiais, 30 m ilgio aukščio kalvoje, iškastas 1 285 m ilgio tunelis – vienas iš dviejų tokių Lietuvoje ir vienintelis veikiantis Baltijos šalyse. Kartu su tuneliu Kaune nutiestas ir sijinis Žaliuopu vadinamas tiltas, kuriuo dar 1862 m. riedėjo japonų delegacija – vienas jos narių, vertėjas Jučikis Fukudzava (Japonijoje toks pat svarbus, kaip mums Dukauntas ar Kudirka) aprašė misijos sutartį Kaune. Beje, metalinė tiltas konstrukcijos 1859 m. ir Kauną atplukdytos Baltijos jūra ir Nemunu.

23 TVIRTOVĖS GELEŽINKELIO STOTIS

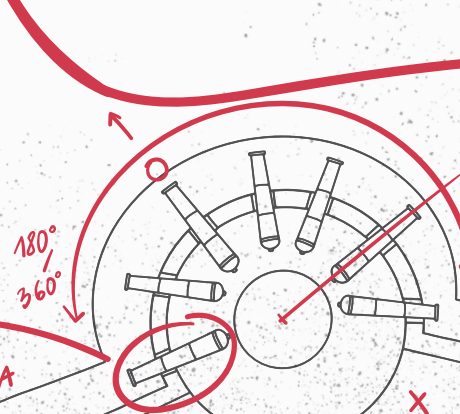
J. Bakanausko g., Kaunas

XIX a. paskutiniame dešimtmetyje Kauno tvirtovėje buvo nutiestas 750 mm pločio geležinkelio tinklas ir buvo pastatytas siaurojo geležinkelio stoties pastatas bei vandens bokštas. Pirmosios siaurojo geležinkelio linijos buvo nutiestos Aleksote, Fredoje bei Aukštojoje Panemunėje. Vėliau, nutarus statyti antrą Kauno tvirtovės fortų žiedą, buvo nutiestos papildomos linijos, skirtos statybos reikmėms. Kauno tvirtovėje, vienintelėje iš visų Rusijos imperijos sausumos tvirtovių, siaurųjų geležinkelių tinklas buvo pakankamai gerai išvystytas ir pritaikytas pasikeitus santvarkai.

24 TVIRTOVĖS MALŪNO KOMPLEKSAS

H. ir O. Minkovskių g. 106, Kaunas

Tvirtovės kasdienybė – ne tik rikiuotės, pabūklai, taktika. Tai ir tokie esminiai gyveniminių dalykai kaip... maistas. Kai kurią dieną Nemuno krante XIX a. pab. pastatytas dujinis malūnas, greta jo – grūdų saugyklos, sandėliai, kareivinės ir kt. Plytų kokybė tuomet buvo puiki, tad nors mediniai malūno komplekso statiniai neišliko, paskirties nepakeitusį nemažą istorijos „gabalą“ galima pamatyti ir šiandien – važiuojant H. ir O. Minkovskių gatve ar vaikštinėjant Nemuno saloje.

25 KOMENDANTO RŪMAI

Gėdimino g. 25, Kaunas

Savo aplinkoje išskirtinė, visuomenei uždara, istorija dviejų teritorijų pačiame Kauno centre – dabartinis Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų štabas. Bene dailiausias viso Kauno tvirtovės komplekso statinys, buvę Komendanto rūmai – griežtai simetriskos kompozicijos pastatas su akcentuotu portalu, dekoruotas puošniais karnizais, piliastrais, langų apvadais, atkais. Kaunui tapus Laikinoja sostine, rūmuose įsikūrė Lietuvos kariuomenės vadas, vėliau – sovietų, vokiečių, vėl sovietų kariuomenių vadovybės...

26 GEDIMINO G. 25

27 KARINIO TELEGRAFO PASTATAS

K. Donelaičio g. 25, Kaunas

Galbūt pastebėjote K. Donelaičio gatvėje prieš keltą metų įrengtus stilingus dviračių stovus, kuriuose interpretuotas telegrafo detalės? Jie stovi būtent priešais buvusį Kauno tvirtovės administracinį pastatą, komplekso karinio telegrafo stoties pastatą, kuris, kuo mažiau keičiant autentiškus elementus ir siekiant išsaugoti istoriją, konvertuotas į gyvenamąjį namą.

28 ŠANČIŲ KARIŲ KAPINĖS

Ašmenos 1-oji g. 2, Kaunas

Aukštųjų Šančių kapinės caro kariuomenės Kauno igulos kariams įkurtos 1891 m. už tuometinių Kauno miesto ribų. Tarpukariu teritoriją prijungus prie miesto, kapinės išaugo, bet pradinės karinės paskirties nepakeitė. Iš viso kapinės istoriškai suiformavo septyni kvartalai. Įstabi detalė – kapų eilės viename jų atkartoja Gėdimino stulpų piešinį. Šiose kapinėse amžinojo poilsio atgule įvairių tautų atstovai, o bene brangiausias lietuviams – lakūnų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno kapas.

29 MARVELĖS KASKADOS

Julijanavos g., Kaunas

Marvelės upelis – Nemuno kairysis intakas, skiriantis Kauną ir Kauno rajoną. Kaskados akmeninio tilto per upę prieigos pastatytos 1881 m., o prieš keltą metų iš pagrinadų sutvarkytos. Jos žavi visais metų laikais, tad būtinai stabeletė fotosesijai, jei lankote I fortą – būtent čia driekiasi kelias į jį.

30 KAUNO TVIRTOVĖS LINKUVOS ĮTVIRTINIMO STATINIŲ KOMPLEKSAS

Kėdainių g. 23, Jėsvainių g. 31A, 31B, 31C, Kaunas

Pagal pirminį tvirtovės projektą liko neapsaugota siaurės vakarų pusė, todėl nuspręsta suprojektuoti Neries ir Nemuno upių slėnių šlaituose centrinio įtvirtinimo atkarpą su nauju VIII fortu. Įtvirtinimas puslankiu apsupo Vilijampolę, panaudojant natūralių reljefą įrengtą žemės pylimą, bateriją, du redutus su sausdmenų sandėliais, o viršuje – ir VIII fortas, su Linkuvos įtvirtinimų linija suformavęs vientisą gynybos ruožą. Žemutinė įtvirtinimo dalis Lietuva okupuopus sovietams sunaikinta, statant pramonės įmones. Iliko įtvirtinimo atkarpą į šiaurę nuo dabartinės Tilžės gatvės.

31 KAUNO TVIRTOVĖS BLINDAŽAS

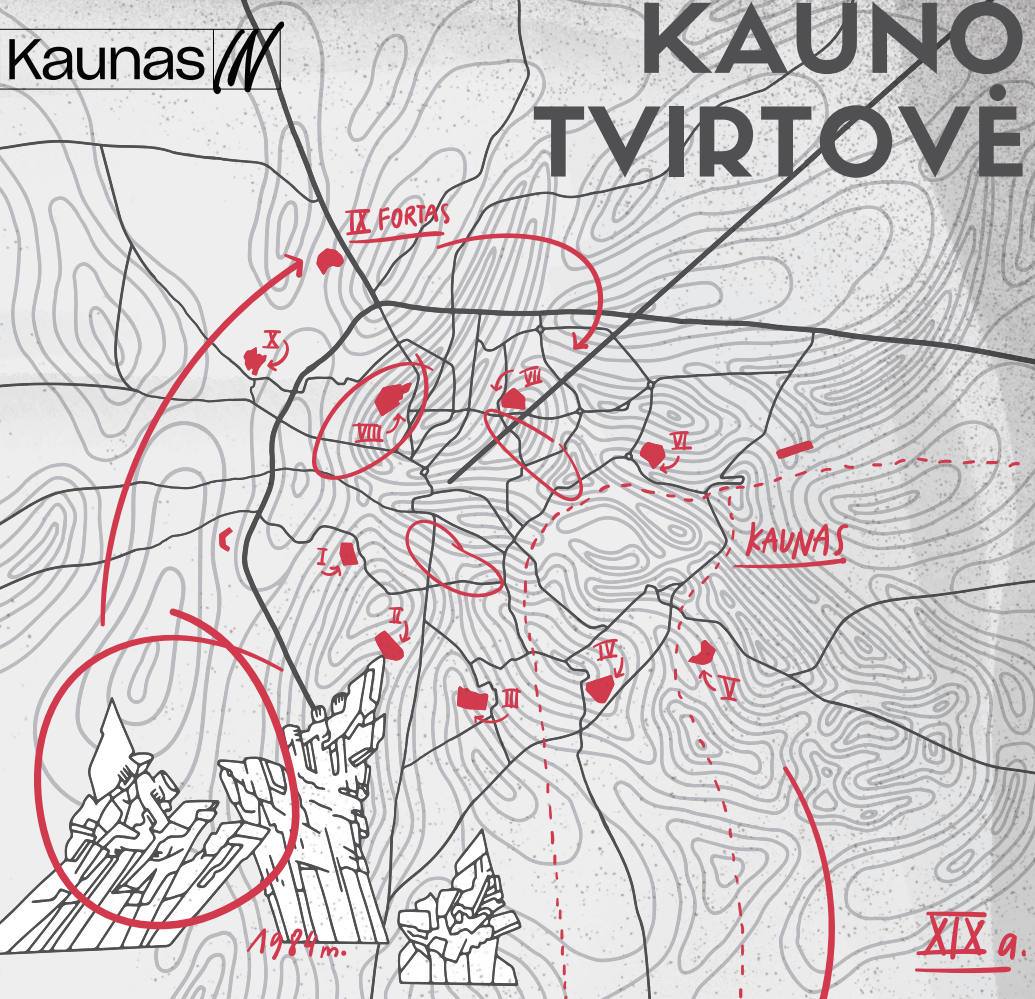
Sargėnai, Kaunas

32 KAUNO TVIRTOVĖS BLINDAŽAS

Domeikava, Kauno r.

Tarp Kauno fortų slepiasi ir daugiau nei dešimt tarpinių kareivinių – blindąžų. Tiesa, dalis jų sunkiai prieinami arba uždari. Matomi, kasias atstiveria keliaujant Vakarinio apilkeleliu. Taip pat galite saugiai patekti į Kauno tvirtovės parko prižiūrimus blindąžus Sargėnuose ir Domeikavoje.

XXXX

KAS MUS GAUBIA?

...Kauno tvirtovė „pagal planą“ turėjo sudaryti šimtai objektų: patys fortai, baterijos, sandėliai, ligoninės, cervės, kareivinės, administraciniai pastatai ir t. t. Pavyzdžiui, vien iki 1891 m. tvirtovės teritorijoje buvo pastatyti 195 mūriniai ir 253 mediniai karinės paskirties pastatai, tvirtovės statybai išleista II milijonų rublių. XX a. pradžioje I, II, III, IV, V fortai modernizuoti, sustiprinti betonu. Visgi prasidėjus konfliktui Kauno tvirtovė griuvo: nors ir moderniausia Rusijos imperijoje, ji pralaužta jau po II dienų, nes priešas tiesiog buvo technologškai pažangesnis. Po karo projektas prarado gynybinę paskirtį, bent keturi fortai liko nebaigti. Tiesa, tvirtovės statiniai kariniams ir teisėsaugos tikslams vėliau naudoti ir Pirmosios Respublikos, ir šalį okupavusių jėgų. Šiandien objektų išlikę apie 250 – tiek Kaune, tiek Kauno rajone. Didžiausio dėmesio tradiciškai sulaukia esminiai objektai – fortai. Bet pasivaikščioti įdomu visur, kur tik saugu.

DAUGIAU KAUNASTIŠKŲ MARŠRUTŲ

Daugiau įdomių Kauno vietų, asmenybių, istorijų rasite kituose teminiuose „It's Kaunastic“ maršrutuose

„Cherchez la femme: Kauno moterų istorijos“	„Sienografo užrašai“
„Kaunastiški topai“	„Litvakų peizažas“
„Modernisto gidas“	„Sugiharos keliu“
„Art Deco“	„Žaliakalnis“
„Aleksotas“	„Čempionų miestas“
„Kultūrinis šokas“	„Skandinaviška popietė“
„Piligriminis Kaunas“	„Žalias miestas“
„Kaukutis“	

Nemokamų leidinių ieškokite „Kaunas IN“ turizmo informacijos centruose (Laisvės al. 36, Kaunas ir Rotušės a. 15, Kaunas), turizmui draugiškose vietose (jos pažymėtos lipdukais „Tourism Information Friendly“) arba visit.kaunas.lt. Ši ir daugiau skaitmenizuotų maršrutų rasite: www.kaunastika.lt

NAUDINGOS GROTAŽYMĖS

#kaunastic #visitkaunas #kaunaspilnas

TURIZMO INFORMACIJA

Laisvės al. 36, Kaunas | +37061650991
Rotušės a. 15, Kaunas | +37062090619
info@kaunasin.lt | visit.kaunas.lt

KAUNO TVIRTOVĖ ŠIANDIEN

Šiuo metu dalies Kauno tvirtovės objektų priežiūra ir konservacija užsiima Kauno tvirtovės parkas (EFFORTS – Europos miestų-tvirtovių federacijos – narys) ir Kauno tvirtovės asociacija. Taip pat kiekvienas fortas turi savo igulą, o tvarkytis padeda vietos bendruomenių savanoriai. 2018 m. rudenį vyko pirmasis įvairias meno sritis ir dar įvairesnius menininkus, kai kuriuos – pirmą kartą, į fortus ir juos supančius objektus suginęs festivalis „Baterija“, tęsiamas ir toliau. Fortuose vyksta ekskursijos, bendruomenių susijimai, auga sodai, inicijuojami meno įvykiai – ir tai tik kelio pradžia.

Verta paminėti, kad 2020 m. vasarą ėmė veikti ilgai laukta Karo technikos ekspozicija VI forte – ja ir pačiu fortu rūpinasi Vytauto Didžiojo karo muziejus. VII fortas – privatus, čia vykdomas neformalusis vaikų švietimas, IX forte veikia muziejus, pavaldus Kultūros ministerijai.

TŠŠŠ... ŠIKŠNOSPARNIAI MIEGA

Spalio mėnesį Kauno tvirtovės fortuose įsikuria ir iki balandžio žiemos miegu miega šikšnosparniai. Penkiose fortuose šikšnosparnių žiemojimo buveinės saugomos tarptautiniu mastu – I, II, III, IV ir VIII fortai yra įtraukti į tarptautinės svarbos saugomų teritorijų tinklą „Natura 2000“. Vienuolikos Lietuvoje aptinkamų rūšių šikšnosparniai įrašyti į šalies Raudonąją knygą – Kauno fortuose iš jų žiemoja net septynių rūšių atstovai. Būkime draugiški gamtai ir laisvalaikio pasivaikščiojimus ar žygius planuokime atsakingai.

DAUGIAU

Kad kelionė po Kauno tvirtovės paveldą būtų ne tiesiog pasivaikščiojimas, o prasminga veikla, rekomenduojame pasidomėti kiekviename forte ar kituose objektuose vykdomomis ekskursijomis, edukacijomis, dirbtuvėmis.

Daugiau informacijos:

www.kaunotvirtove.lt
www.vdkaromuziejus.lt
www.septintasfortas.lt
www.silainiaiproject.com
www.9fortomuziejus.lt

